

Szkolny Program Profilaktyczny

**Zasadnicza Szkoła Zawodowa
Zakładu Doskonalenia Zawodowego
w Łodzi z/s w Zduńskiej Woli**

Zduńska Wola 2007

SPIS TREŚCI

1. Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki.....	3
2. Podstawa Programowa a program profilaktyczny.....	3
3. Cele programu profilaktycznego.....	4
4. Treści SPP.....	4
5. Szkolny Program Profilaktyczny.....	5
6. Przewidywane osiągnięcia uczniów.....	9
7. Sposoby realizacji.....	9
8. Ewaluacja.....	9
9. Przykładowe scenariusze zajęć profilaktycznych.....	10
10. Literatura.....	11

ZAŁOŻENIA Szkolnego Programu Profilaktyki

- A. Szkolny Program Profilaktyczny został opracowany na potrzeby Zasadniczej Szkoły Zawodowej ZDZ w Zduńskiej Woli, po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego.
- B. Kilkuletnia obserwacja uczniów wskazała, że SPP powinien obejmować w szczególności działania i środki stosowane w celu zapobiegania agresji, przemocy i narkomanii.
- C. W SPP przedstawiono także działania mające na celu zapobieganie takim zachowaniom problemowym jak brak kultury osobistej, wagary, niska motywacja do nauki, wczesna inicjacja seksualna i znieczulica społeczna.
- D. Działania realizowane w ramach SPP dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli.
- E. Osobą kierującą realizacją SPP jest Dyrektor szkoły i pedagog szkolny.
- F. Poszczególne elementy programu mogą ulegać modyfikacji.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM PROFILAKTYCZNY

- Rozporządzenie MEN i Sportu z 26.02.2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51/2002r., poz.458)

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

1. Szkolny zestaw programów nauczania, który obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego.
2. Program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.
3. **Program profilaktyki** dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.
Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą wspólną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak każdego nauczyciela.

- Rozporządzenie MEN i Sportu z 31.01.2002r. zmieniająca rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 10/220r., poz.96)

- Ust. 2 otrzymuje brzmienie:

Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust. 1 pkt.1, uchwała Rada Pedagogiczna po zasięgnięciu opinii Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

CELE SPP

1. Ochrona uczniów przed zagrożeniami.
2. Reagowanie na pojawiające się zagrożenia.
3. Pomoc w rozwijaniu zdolności do samokontroli.
4. Osłabienie czynników ryzyka przez dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych.

TREŚCI SPP

1. Umiejętność radzenia sobie z własną i cudzą agresją.
2. Sposób bronięcia się (odmawiania) przed namowami do używania, próbowania środków uzależniających.
3. Istota zakażenia się wirusem HIV, powodującym AIDS.
4. Osiąganie celów życiowych i zwiększenie motywacji do nauki.
5. Modelowanie pozytywnych wzorców zachowań.

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY

CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
<p>Uległość wobec grupy. Niskie poczucie własnej wartości.</p>	<p>Zwiększenie świadomości, że uczeń może skutecznie poradzić sobie z sytuacjami naciśku, przemocy, agresji). Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własną i cudzą agresją. Zwiększenie poczucia własnej wartości oraz poszanowanie godności własnej i rówieśników. Zwiększenie umiejętności radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem.</p>	<p>Rozwijać umiejętności radzenia sobie w sytuacji przemocy. Dostarczyć uczniom wiedzę na temat sposobów radzenia sobie z emocjami, stresem i zagrożeniem. Integrować zespoły klasowe. Zwiększyć samoocenę u uczniów.</p>	<p>Zajęcia profilaktyczne dotyczące przemocy i agresji-kl. I i II Zajęcia wychowawcze na temat radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Zajęcia wychowawcze integrujące zespoły klasowe Wykorzystanie elementów motywacji w systemie oceniania Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności.</p>	<p>Pedagog szkolny lub prac. Por.P-P Wychowawcy Nauczyciele Wychowawcy, Nauczyciele</p>
P R Z E M O C , A G R E S J A				

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
N A R K O M A N I A , A L K O H O L , H I V , A I D S	<p>Zagrożenie narkomanią, alkoholizmem i nikotynizmem</p> <p>Brak umiejętności zachowań asertywnych.</p> <p>Łatwość dostępu do środków psychoaktywnych.</p> <p>Ryzykowne zachowania powodujące zagrożenia wirusem HIV.</p>	<p>Zapobieganie uzależnieniom.</p> <p>Zmniejszenie motywacji do picia, palenia, „brania” w celu osiągnięcia pożądanego stanu emocjonalnych.</p> <p>Zapobiegania ryzykownym zachowaniom.</p> <p>Opóźnienie inicjacji seksualnej.</p>	<p>Dostarczyć uczniom i rodzicom wiedzę na temat konsekwencji zażywania narkotyków, picia alkoholu, palenia.</p> <p>Wzmacniać w uczniach umiejętność odmawiania.</p> <p>Utrudniać młodzieży dostęp do środków psychoaktywnych.</p> <p>Dostarczyć wiedzę o HIV i AIDS. Podnieść poziom uświadomienia.</p>	<p>Zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień</p> <p>Gromadzenie i udostępnianie materiałów nt. profilaktyki uzależnień.</p> <p>Lekcje wych. nt. uzależnień i asertywności.</p> <p>Gazetki informacyjne w klasach.</p> <p>Gazetki informacyjne w holu szkoły.</p> <p>Spektakle teatralne oraz spotkania z uzależnionymi.</p> <p>Obserwacja uczniów podczas przerw, lekcji, na terenie szkoły</p> <p>Nie dopuszczać do przebywania na terenie szkoły osób obcych.</p> <p>Pogadanki, zajęcia warsztatowe, lekcje wychowawcze</p>	<p>Pedagog, Bibliotekarze</p> <p>Wychowawcy Sam. klasowy Sam. Uczn. Wszyscy n-le</p> <p>N-le dyżurni Pedagog, Dyrektor szkoły</p> <p>Wychowawcy</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
S L A B E W Y N I K I W N A U C E	<p>Niska motywacja do nauki Niska samoocena uczniów. Poziom absencji. Problemy osobiste. Brak celów życiowych. Wagary. Nieciekawe lekcje.</p>	<p>Osiągnięcie lepszych wyników w nauce. Zwiększenie motywacji do nauki. Zwiększenie zdolności i motywacji do osiągnięcia celów życiowych. Eliminowanie nieciekawych lekcji. Uatrakcyjnienie zajęć</p>	<p>Upowszechnić aktywizujące metody nauczania. Aktywizować uczniów. Prowadzić zajęcia pozalekcyjne, umożliwić zdobycie nowych umiejętności wg potrzeb młodzieży. Prezentować osiągnięcia uczniów. Ograniczyć rozmiary absencji.</p> <p>Rozpoznać problemy rozwojowe uczniów. Zapewnić pomoc w rozwiązywaniu problemów osobistych.</p>	<p>Udostępnić materiały nt. metod aktywizujących w nauczaniu. Stosowanie metod aktywizujących. Informacja w holu szkoły o zajęciach pozalekcyjnych, czasie trwania, terminie spotkań. Nagradzanie uczniów za rzeczywiste osiągnięcia i umiejętności. Elementy motywacji w systemie oceniania. Konkursy przedmiotowe, czytelnicze i sportowe: Nagrody na koniec roku szkolnego. Monitorowanie absencji uczniów. Kontakt z PPP. Rejestr uczniów z opinią PPP i monitorowanie realizacji zaleceń. Zapewnienie pomocy w rozwiązywaniu problemów osobistych</p>	<p>Bibliotekarz N-le przedm. N-le prowadz. N-le przedm. N-le przedm. N-le przedm. Wychowawcy Pedagog szkolny</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
B E Z R O B O C I E , U B Ó S T W O	<p>Brak umiejętności radzenia sobie z trudnościami w życiu.</p> <p>Brak celów życiowych.</p> <p>Znieczulica społeczna.</p>	<p>Ukazanie alternatywnych sposobów organizowania życia.</p> <p>Właściwa orientacja zawodowa, możliwości kształcenia.</p> <p>Postrzeganie ubóstwa, zwiększenie wrażliwości na biedę.</p> <p>Uwrażliwienie na drugiego człowieka.</p>	<p>Dostarczyć wiedzę na temat alternatywnych sposobów organizowania życia.</p> <p>Dostarczyć wiedzę o możliwościach dalszego kształcenia lub podjęcia pracy.</p> <p>Dostarczyć wiedzę o możliwościach lokalnego rynku pracy.</p> <p>Dostarczyć wiedzę o własnych zdolnościach, zainteresowaniach i ograniczeniach zdrowotnych przy wyborze dalszej drogi życiowej..</p> <p>Ukształtowanie umiejętności zaprezentowania własnej osoby.</p> <p>Nauczyć aktywności w pomaganiu ubogim i starszym.</p> <p>Przybliżyć problemy osób niepełnosprawnych.</p>	<p>Spotkanie z ciekawymi osobami.</p> <p>Kontakt uczniów i rodziców z dyrektorem szkoły.</p> <p>Gazetka inf. w szkole.</p> <p>Wprowadzenie elementów doradztwa zawodowego.</p> <p>Zajęcia warsztatowe, pogadanki.</p> <p>Zajęcia z pracownikami Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej</p> <p>Oraz z pedagogiem szkolnym.</p> <p>Pogadanki na lekcjach wychowawczych.</p>	<p>Sam. Ucz.</p> <p>Dyrektor</p> <p>Pedagog szkolny,</p> <p>Wychowawcy.</p> <p>Pracownicy MCIZ,</p> <p>Pedagog szkolny.</p> <p>Wychowawcy.</p>

	CZYNNIKI RYZYKA	CELE	ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	ODPOW.
Ś R O D O W I S K O S P O Ł E C Z N E	<p>Negatywne wzorce w mediach. Niski poziom kultury osobistej. Brak dyscypliny (na lekcjach).</p>	<p>Uczenie krytycznego stosunku do mediów. Podniesienie kultury osobistej uczniów. Szacunek dla norm poprawnego zachowania.</p>	<p>Wskazać zagrożenia i pozytywną rolę środków masowego przekazu. Respektować normy poprawnego zachowania. Zwiększyć współpracę z rodzicami ucznia sprawiącego kłopoty wychowawcze.</p>	<p>Zajęcia z pracownikami Poradni Psych.-Pedagog. Przypominanie norm poprawnego zachowania. Egzekwowanie ustalonych norm zachowania. Pedagogizacja rodziców: pogadanki, wywiadówki profilaktyczne, „wezwania” do szkoły.</p>	<p>Prac. P.P-P. Wychowawcy. Wychowawcy, Nauczyciele. Dyrektor, Pedagog.</p>

PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

W wyniku działań profilaktycznych uczeń potrafi:

- Radzić sobie w sytuacji przemocy, stresu i zagrożenia,
- Być asertywnym,
- Zna konsekwencje zażywania narkotyków, palenia, picia i wpływu używek na własne zdrowie,
- Prowadzić zdrowy styl życia,
- Ocenic swoje możliwości i szanse na dalsze kształcenie.

SPOSOBY REALIZACJI

Treści SPP w większości realizuje się na godzinach wychowawczych i poszczególnych przedmiotach. Można je realizować także podczas zajęć pozalekcyjnych, na wycieczkach i zajęciach terenowych. Nauczyciel sam decyduje o metodzie służącej do realizacji celu, przeważnie będą to zajęcia warsztatowe, pogadanki, dyskusje, „burze mózgów”. Formą realizacji będą też gazetki informacyjne, plakaty, ulotki informacyjne, wystawy itp.

EWALUACJA

Ocenię poddawane są następujące elementy:

- Realizacja programów profilaktycznych
- Realizacja zaleceń zawartych w opiniach PPP
- Realizacja tematyki profilaktyki zawartych w planach pracy wychowawców klas
- Pedagogizacja rodziców uczniów na spotkaniach z wychowawcami klas
- Występowanie czynników, rodzajów i przyczyn zachowań ryzykownych
- Występowanie czynników chroniących: więź z rodzicami, opieka dorosłych, zainteresowanie nauką i własnym rozwojem, aktywność, ciekawość poznawcza, praktyki religijne, zakorzenienie w tradycji społeczności i szacunek dla jej norm, konstruktywna grupa rówieśnicza, autorytety.

Oceny efektów realizacji SPP, obok bieżącego monitorowania oraz samooceny przeprowadzanej przez zainteresowane podmioty, dokonuje się w trakcie posiedzeń Rady Pedagogicznej – podsumowującej pracę na koniec roku szkolnego.

Podstawą do formułowania ocen będą narzędzia takie jak: sprawozdania, analizy, dane statystyczne, obserwacje, hospitacje, zapisy w dokumentacji, badania ankietowe, opinie, wnioski, zgłoszone innowacje i projekty działań, programy, scenariusze itp.

PRZYKŁADOWE SCENARIUSZE ZAJĘĆ

1. Asertywność – sposób na agresję: Biblioteka w Szkole, 10/2001.
2. Projekt przeciwdziałania agresji i przemocy: BwSz, 4/2001.
3. Świat bez uzależnień byłby lepszy: BwSz, 9/2001.
4. Istota uzależnień od alkoholu: BwSz, 9/2002.
5. Promocja zdrowego stylu życia: BwSz, 4/2002.
6. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym. Model postępowania biblioterapeutycznego: BwSz, 9/1998.
7. Listy do uczniów i rodziców w sprawie uzależnień: BwSz, 9/1996.
8. Czy znasz zasady savoir-vivre'u?: BwSz, 4/2001.
9. I ty możesz zostać św. Mikołajem: BwSz, 11/2001
10. Ludzie, którym ufam: BwSz, 9/2001.
11. W czym tkwi piękno i radość przyjaźni: BwSz, 10/2002.
12. Wolontariat – służba na rzecz innych: BwSz, 12/2002.
13. Wolontariat Młodzieżowy. Program wychowawczy: BwSz, 12/2002.
14. Sąd nad mediami: BwSz, 1/2001.
15. Piękne kłamstwo – o języku reklamy: BwSz, 10/1999.
16. Super pamięć – poznajemy efektywne techniki zapamiętywania. Konspekt z zakresu organizacji i techniki pracy umysłowej ucznia: BwSz, 10/2000.
17. Organizacja pracy umysłowej ucznia. Trudności w nauce i szkole: BwSz, 6/1999.
18. Organizacja pracy umysłowej i samokształcenie: BwSz, 4/1997.
19. Przed trudnym wyborem. Zajęcia z orientacji zawodowej: BwSz, 5/1999.
20. Książka – moja Arkadia, kraina szczęścia. Program zajęć pozalekcyjnych profilaktyczno-edukacyjnych: BwSz, 10/2001.